

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

№ 1/9-630 від 05 грудня 2014 року

Органам управління освітою.
Керівникам інститутів післядипломної
педагогічної освіти.
Керівникам методичних кабінетів (центрів).
Керівникам навчальних закладів.
Педагогічним працівникам.

Про неухильне дотримання принципів гарантування свободи педагогічної діяльності вчителя

Одним з пріоритетів освітньої політики є дебіюрократизація діяльності педагогічних працівників, упровадження органами управління освітою сучасних принципів державно-громадської моделі управління. В умовах, коли Міністерство освіти і науки суттєво скоротило переліки звітності, що подаються з регіонів, обмежило кількість загальнонаціональних заходів, й продовжує лінію на дебіюрократизацію, продовжують надходити звернення від вчителів загальноосвітніх навчальних закладів щодо неправомірних вимог з боку керівників навчальних закладів, органів управління освітою, методичних кабінетів (центрів) та інших організацій щодо ведення документації вчителем та примусу до виконання невластивих вчителю функцій.

Обов'язки вчителя регламентуються багатьма актами - законами, статутом закладу, правилами внутрішнього трудового розпорядку, посадовими обов'язками тощо. Додаткові обов'язки покладають на педагога класне керівництво, предметна та позакласна діяльність, участь у громадській роботі.

При цьому на перешкоді творчій діяльності педагогічного працівника, його зосередженості на виконанні головного функціонального обов'язку і покликання - надання якісних освітніх послуг стоїть переобтяження його введенням усіякої, у багатьох випадках не передбаченої жодним нормативно-правовим актом, письмової звітності, планування та іншої документації. Відтак це поглинає значну кількість сил і часу вчителя, перетворюючи його роботу на механічну рутинну проектно-звітну діяльність, що надмірно контролюється й перевіряється керівниками різних рівнів та інстанцій.

Особливо обтяжливих форм така паперотворчість та позаплановий неправомірний контроль набувають наприкінці семестру та навчального року.

На підставі викладеного вище, у розвиток положень наказу Міністерства освіти і науки України від 27.05.2014 № 648 "Щодо припинення практики створення та вимагання від дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів документації та звітності, не передбаченої законодавством України", листа Міністерства освіти і науки України від 11.11.2014 № 1/9-586 "Щодо здійснення вчителем науково-дослідницької діяльності та пошукової роботи" наполягаємо на неухильному дотриманні принципів педагогічної свободи вчителя.

1. Календарне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних у межах навчального закладу, міста, району чи області стандартів таких документів є неприпустимим. Строки їхнього зберігання вчителем також законодавчо не встановлені, а відтак вчитель самостійно приймає про це рішення.

2. Створення, наповнення та зберігання різноманітних порт-фоліо, папок, альбомів тощо з напрацюваннями вчителя на паперових носіях, в тому числі при підготовці його до чергової чи позачергової атестації, участі в конкурсах тощо не належить до передбачених законодавством видів роботи й не може вимагатися від вчителя керівниками навчального закладу, представниками методичних служб чи органів управління освітою.

3. Законодавчі та підзаконні акти у сфері освіти надають вчителеві право, а побудова навчальних програм з предметів передбачає можливість перенесення вчителем уроків, збільшення кількості годин на вивчення окремих тем. Відтак, контроль щодо так званого "відхилення" вчителя від календарного планування чи від матеріалів підручника є неправомірним і неприпустимим.

4. Вибір форм та методів викладання є винятково прерогативою вчителя й не можуть регламентуватися ні адміністрацією навчального закладу, ні органами управління освітою. Вимоги окремих керівників щодо зведення діяльності педагога до застосування ним лише традиційної класно-урочної форми проведення занять чи застосування тих чи інших методик є неправомірними й вчитель не зобов'язаний їх виконувати.

Дотримання цих та інших приписів та принципів сприятиме професійній самореалізації педагогів і, як наслідок, - підвищенню якості освіти.

Заступник Міністра

Павло Полянський